

De nieuwe generatie cursisten

Drs. Daan Assen – HRD Magazine (2002)

Misschien hebben velen van ons nog koudwatervrees als het gaat om een duik in de informatieocean die Internet heet. Bang om te verdrinken in nieuwe technologie en een stortvloed aan informatie en communicatie. Voor de nieuwe generatie cursisten in bedrijfsopleidingen ziet de wereld er echter heel anders uit. Zij zijn geboren in de jaren dat de personal computer het levenslicht zag en kennen geen computerloos tijdperk. Internet is voor hen gemeengoed net als de telefoon (inmiddels mobiel) en de televisie. Ze manoeuvreren soepel hyperlinkend van het ene informatie-eiland naar het andere. Opleiders wees dus voorbereid, want ze komen eraan: de nieuwe generatie cursisten. Mensen die al chattend en sms-end door het leven gaan en gewend zijn aan een zappende manier van informatieverwerking. Hun venster op de wereld is de Internet browser. Zijn deze cursisten nog gebaat bij de onvermijdelijke trainer en het muffe klaslokaal? Kunnen we hun aandacht vasthouden met onze lineaire monomediale manier van opleiden?

Informatie neemt in onze samenleving een steeds belangrijker plaats in. Veroorzaker is nieuwe technologie die ervoor zorgt dat grote hoeveelheden informatie overal en altijd beschikbaar zijn. Hierbij zijn de verschillen in Internetgebruik tussen verschillende bevolkingsgroepen opvallend. Onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau heeft uitgewezen dat met name leeftijd grote verschillen veroorzaakt. Meer nog dan etnische achtergrond, inkomen en opleidingsniveau. Het blijkt dat met name de generatie die is opgegroeid met de PC en Internet digitaal vaardig is. En vaak is zij dat al van huis uit, zonder scholing. In Nederland gebruikt 85% van de scholieren een PC thuis, terwijl slechts 49% zegt er op school gebruik van te maken. Tot grote frustratie van docenten weten leerlingen dus al geruime tijd beter met nieuwe technologie te werken dan de docent zelf. De jongeren leren spelenderwijs de benodigde digitale vaardigheden. Ze zien ook de nieuwe mogelijkheden die ontstaan door Internettechnologie. Voorbeelden hiervan schetst Michael Lewis in zijn boek over de sociale gevolgen van Internet. Jonathan Lebed, een vijftienjarige jongen uit New Jersey in de VS, wist bijvoorbeeld een rel te veroorzaken in de beleggingswereld. Zijn aanpak was simpel. Gewapend met een AOL Internetaccount en E-Trade kocht hij aandelen van niet noemenswaardige bedrijven. Vervolgens plaatste hij op de Yahoo Finance nieuwsgroepen onder verschillende namen berichten met aanbevelingen om de betreffende aandelen te kopen. De koersen schoten omhoog en Jonathan verkocht zijn aandelen. Zo verdiende een exponent van de nieuwe generatie 800.000 dollar online. De even oude Marcus Arnold wist zich geruime tijd als één van de experts op het gebied van strafrecht te profileren op de website AskMe.com. Op deze website kunnen experts op verschillende terreinen zich melden als vraagbaak. Getooid met kennis van juridische websites en uit TV series, beantwoordde Marcus juridische vragen van volwassenen tot ieders tevredenheid. Totdat ze erachter kwamen dat hij geen advocaat was, maar een jeugdige scholier zonder juridische opleiding.

Jongeren zien de nieuwe mogelijkheden van de nieuwe technologie. Het is dan ook onvermijdelijk dat de nieuwe generatie cursisten, waarvan de eersten inmiddels in onze bedrijfsopleidingen instromen, een nieuwe manier van opleiding en training vragen. Zij hebben op een andere manier leren omgaan met informatie. Zij leren anders, steeds meer continu, informeel en ongestructureerd. Zij houden hun interessegebieden bij via websites en gebruiken *search engines* als ingang in de enorme bibliotheek aan multimediale informatie die Internet is. Zij weten elkaar te vinden via *instant messaging*. Ze zijn individualistisch ingesteld en zijn digitaal vaardig. Dat blijkt onder andere uit onderzoek van het Pew Internet & American Life onderzoek naar het Internetgebruik onder studenten. Van deze groep stelt 79% dat Internet een belangrijke rol speelt binnen hun leerervaringen. Zelf 73% geeft aan bij studie meer gebruik te maken van het Internet dan van de fysieke bibliotheek. Ook bij het maken van opdrachten en in de communicatie met docenten en medestudenten speelt Internet volgens hen een belangrijke rol. Als deze groep het bedrijfsleven instroomt, zullen ze geen cursussen accepteren die niet op zijn minst worden ondersteund door Internettechnologie voor naslag en communicatie.

Wat kunnen we als opleiders doen om de nieuwe generatie cursisten tegemoet te komen? Ten eerste moeten we onze opleidingsmodellen herzien. Deze zijn aan het eind van hun levenscyclus. Nieuwe technologie maakt namelijk een nieuwe manier van leren mogelijk. Hierbij kunnen we gerust weer teruggrijpen op het gedachtegoed van de onderwijsvernieuwers van weleer. Zo is bijvoorbeeld het leren in vrijheid, zoals Carl Rogers dat al in 1969 predikte nog zeker actueel. Dit soort theorieën die lange tijd onuitvoerbaar leken, komen door de nieuwe technologie binnen ons handbereik. Hierbij is het belangrijk dat onze trainers en coaches digitaal vaardig worden en een nieuwe rol krijgen

aangemeten. Ten eerste moeten ze voor de cursisten orde scheppen in de chaotische en ruige informatieoceanen. De trainer moet ze leren leren, afleren en herleren op basis van de schat aan informatie beschikbaar is. Daarbij is het belangrijk om de kwaliteit, relevantie en toepasbaarheid van de informatie op het Internet in te kunnen schatten. De trainer zal verder moeten groeien in de rol van coach, de regisseur van het leerproces. Dit vanuit de filosofie van Einstein, die stelde: "Ik onderwijs mijn pupillen nooit, ik probeer alleen condities te scheppen waarin ze kunnen leren". Hierbij is het stimuleren van groepsprocessen bovendien een belangrijke factor om het groeiend individualisme te doorbreken. De trainer moet structuur aan kunnen brengen, feedback kunnen geven en aanzetten tot reflectie. Hij of zij zal cursisten moeten helpen bij het formuleren van leervragen op formele en informele leermomenten. Dit vraagt dus al met al een hele omslag die veel energie zal kosten. Het levert echter ook veel op. Opleidingen kunnen van hun ineffectieve en stoffige imago afkomen en leren wordt weer leuk. Niets doen is geen optie. Dan zal de nieuwe generatie cursisten zich binnen de kortste keren afkeren van onze pogingen om hen iets bij te brengen. Bedrijfsopleidingen zullen dan in het digitale tijdperk als fossielen uit vervlogen tijden achterblijven. Het is echter nog niet te laat!

Bronnen

- Haan, J. De & Huysmans, F. (2002). *Van huis uit digitaal: verwerving van digitale vaardigheden tussen thuismilieu en school*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
- Jones, S. (2002). *The Internet Goes to College: How students are living in the future with today's technology*. Washington: Pew Internet & American Life Project.
- Lewis, M. (2002). *Next: The Future just Happened*. New York: W.W. Norton & Company.
- Rogers, C.R. (1969). *Freedom to Learn: a View of What Education Might Become*. Columbus: Merrill Publishing.